

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 16.11.2020

Vår ref: 20/04002-3

Dykkar ref:

Møre bispedøme - høyrings svar "Endringer i kirkeloven og enkelte andre regler"

I sak 66/20 Høyring: Endringer i kirkeordningen og enkelte andre regler gjorde Møre bispedømmeråd dette vedtaket:

Møre bispedømmeråd gir høyringsuttale til endring i kyrkjelov og einskilde andre regler, slik det går fram av saksutgreiinga. (mot 1 stemme)

I møtebehandlinga kom det 3 forslag til endringar i ordlyd.

- Forslag til endring i punkt 3 frå Ingeborg Midttømme: Stryke siste setning under punkt 3. Endringsforslaget fekk 2 stemmer.
- Forslag til endring i punkt 4 frå Rikke Kopperstad: Vi avviser at Kirkerådet skal ha myndighet til å fratre rådsmedlemmer i saker der det er tvil om brudd på diskrimineringsloven. Vi foreslår at den myndigheten fremdeles skal ligge til påtalemyndigheten og biskopen for å forebygge ideologisk overstyring og kontroll. Endringsforslaget fekk 3 stemmer
- Forslag til endring i punkt 6 frå Olav Myklebust: kan påklages til kirkerådet. Endringsforslaget fekk 3 stemmer

Saksutgreiing

1) Innleiing og generell kommentar

Kyrkjemøtet gjorde vedtak om Kyrkjeordning for Den norske kyrkja 30. mars 2019. Kyrkjeordninga byggjer på departementet sitt høyringsnotat frå 2017 til ny «Lov om trus- og livssynssamfunn» (trussamfunnslova). Trussamfunnslova er på nokre punkt endra frå departementet sitt høyringsnotat frå 2017. Endringane i lova fører til at det er naudsynt å justerte tilsvarande i kyrkjeordninga.

Kyrkjeordninga slår også fast at einskilde punkt i ordninga lyt følgjast opp med endringar i underliggjande regelverk.

Kyrkjerådet ber i denne høyringa om høyringsuttale i samband med justering av punkt i kyrkjeordninga etter endeleg ordlyd i trussamfunnslova. Og høyringa gjeld også justering av punkt i underliggjande regelverk.

Intensjonen i høyringsdokumentet frå Kyrkjerådet er forenkling. Mange gonger og i fleire samanhengar evaluerer involverte at dei kyrkjelege prosessane fram til vedtak er lange, ressurskrevjande og innfløkte. Kyrkjerådet ønskjer mindre byråkrati og smidigare forvaltning. Slik slepp ein del vedtak å gå den lange vegen gjennom vedtak i KM. Det er lett å slutte seg til ein slik intensjon. Ein skal ha gode grunnar til å ikkje heie på ei forenkling av regelverket.

På den andre sida vil overføring av avgjerslemynde frå KM til KR føre til at makt blir overført til eit mindre og meir profesjonisert organ. KM kan då seie frå seg kyrkjeleg og politisk ansvar til eit meir profesjonelt og byråkratisk organ (KR).

Det er viktig med balanse mellom dei avgjerder som skal liggje til KM og kva avgjerder som skal liggje til KR.

2) Kyrkjerådet sin mynde til å samtykke til å tilpasse reglane om kyrkjeleg fellesråd – fjerning av tillegget om at Kyrkjerådet kan gjere dette etter nærmare reglar bestemt av Kyrkjemøtet

Til høyringsdokumentet sine spørsmål til § 8, ledd 4 i kyrkjeordninga.

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet **etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet** samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet **etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet** også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

Her er forslaget å ta bort ordlyden som er markert med raud farge. Administrasjonen er samd i ei slik forenkling. Førsetnaden er at forsvarleg forvaltningspraksis blir lagt til grunn og at aktuelle instansar får høve til å gi uttale.

3) Verknad av brot på kyrkjeordninga sin regel om teieplikt

Om tillegg av ordlyd knytt til «*Uttreden av menighetsrådet i valgperioden*» (§10 i kyrkjeordninga) tar høyringsdokumentet til orde for at rådet skal kunne frådømme eit rådsmedlem vervet når teieplikta blir broten. I dette høvet går kyrkjerådet inn for å skjerpe lovverket. Knytt til skjerpa reglar, opnar høyringsdokumentet for at kyrkjeordninga gir høve til å anke. Endringa blir formulert som eit nytt punkt i § 10:

Hvis det legges til grunn at et **menighetsrådsmedlem har brutt taushetsplikten etter kirkeordningens §42 førsteledd, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre ut av rådet. Menighetsrådets vedtak kan påklages til den norske kirkes klagenemnd.**

Tillegget er markert med grøn farge. Ein kan stille spørsmål om ikkje tilsvarende sanksjonar skal gjelde rådsmedlemer i andre folkevalde organ og slik få betydning for bispedømeråd og kyrkjeråd. Administrasjonen støttar tillegget, men vil at alle folkevalde organ skal ha same høve til å sanksjonere når eit medlem bryt teieplikta. Sjølv om § 24, tredje ledd og §29 andre slår fast at bispedømerådet er underlagt bestemmelsen i §10, rår administrasjonen likevel til at ordet **menighet** blir fjerna frå tillegget.

4) Verknad av brot på «Lov om trus og lovssynssamfunn» §6

Til høyringsdokumentet sitt framlegg om tillegg til §10 i kyrkjeordninga i tilhøve som er knytt til trussamfunnslova §6 («utøver vold eller tvang, fremsetter trusler, krenker barns rettigheter, bryter bestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenker

andres rettigheter og friheter») er administrasjonen samd og går inn for dette tillegget til §10 i kyrkjeordninga:

«Hvis det kan legges til grunn at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for **menighetsrådet eller kirkelig fellelråd** har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Kirkerådet kan også treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages Den norske kirkes klagenemnd»

Av same grunn som over rår administrasjonen til at tillegget gjeld for rådsvalde i både sokneråd og bispedømeråd og vil fjerne formuleringa **menighets- og eller kirkelig fellelråd**.

Administrasjonen rår til at tilleggspunkta blir tatt med under opplistinga av oppgåvene til Klagenemnda.

5) Fjerning av reglar i kyrkjeordninga om Kyrkjemøtet sin mynde til å gi økonomireglar for soknet sine organ

Administrasjonen rår til at ordlyden «**Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet**», i §§12 og 17 i kyrkjeordninga blir fjerna, sidan det framleis ligg til departementet å fastsetje «regler om budsjettering, regnskapsføring og revisjon» Administrasjonen er samd i at det er prinsipielt rett at det er kyrkjeleg organ som gjer vedtak om desse reglane og at ein arbeider på sikt for at ansvaret for å fastsetje reglane blir overført frå departementet til kyrkjeleg organ.

6) Ombygging og utviding av kyrkje – klageordning og sakshandsamingsreglar

Det er vanskeleg å vurdere om det er rett at ein skilde hovudprinsipp vedr. sakshandsaming og klagehandsaming skal takast inn i kyrkjeordninga, når KM i eige vedtak har lagt opp til at slike reglar ikkje skal inn i sjølve kyrkjeordninga. Høyringsdokumentet argumenterer for at ein ved å ta inn slike hovudprinsipp forenkler og at det gir pedagogiske fordeler. Administrasjonen er samd i og tilrår at det kan gje ei meir tydeleg regelteknisk løysing om hovudprinsipp i saksbehandling og klageadgang blir tekne inn i sjølve kyrkjeordninga. Dette kan vere pedagogisk tenleg og forenklande, både i eit søkjar- og eit sakshandsamarperspektiv.

Utover brotet med intensjonen i KM sitt prinsipp om å ikkje ta inn slike reglar i sjølve kyrkjeordninga, har ikkje administrasjonen innvendingar.

Med omsyn til kva organ som skal vere klageinstans ved klage på einskildvedtak i forvaltningsloven i saker etter kyrkjeordninga § 23 (ombygging og utvidelse av kirke), rår administrasjonen til at Klagenemnda blir identifisert som klageinnstans.

Det prinsipielle i slike saker er viktig. Det er uheldig at kyrkjerådet er klageinstans, sidan ein slik konstruksjon set biskopen i eit underordningsforhold til kyrkjerådet. Administrasjonen rår til at klagenemnda blir tilført sakshandsamingskompetanse i slike saker, anten gjennom innleigd kompetanse eller ved at kyrkjerådet gir innstilling.

Administrasjonen rår til å støtte høyringsdokumentet sitt framlegg til endra ordlyd i kyrkjeordninga §23, siste ledd, men rår til at siste ord i tillegget blir endra frå «kirkerådet» til «klagenemnda»

Ny ordlyd kyrkjeordning § 23, siste ledd:

Ombygging og utvidelse av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopen sitt vedtak. Biskopens vedtak kan påklages **Kirkerådet/klagenemnda**.

7) Reglane om innmelding og utmelding – endring av reglane sin rettslege status og tillegg om registrering og avregistrering av tilhøyrande

Administrasjonen tilrår å støtte høyringsuttalen sitt framlegg om endringar i paragrafane om innmelding og utmelding.

Vidare rår administrasjonen til å støtte at KM 2021 lagar reglar for registrering av tilhøyrande slik at Dnk har grunnlag til å invitere tilhøyrande til trusopplæring og andre kyrkjelege aktivitetar

Det er viktig at kyrkjelydane har høve til å registrere naudsynte personopplysningar til bruk som kontaktinfo i samband med å formidle invitasjon til trusopplæringstiltak og andre medlemsarr.

8) Oppheving av reglement for Bispemøtet

Ein rår til å støtte forslaget om å oppheve reglementet for Bispemøtet slik det kjem fram reglementet sine §§ 3 og 4. Grunnen er at ordningane ikkje lenger er naudsynte og er tilstrekkeleg forankra i § 26 i kyrkjeordninga

«Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet»

9) Endring i regler for bruk av liturgiske klær – forenkling av godkjenningsordning for stolaer

Gjennomgang av kyrkjefagforvaltninga tok til orde, med brei støtte i høyringsuttalane, for å arbeide for å standardisere godkjenningsordningar. I rapporten frå utvalet som leia gjennomgangen blei utforming av stola eksemplifisert.

Høyringsuttalen tar til orde for å forenkle regleverket slik at biskopen blir orientert om stolaforminga. Slik slepp biskopen å bruke tid på å sakshandsame godkjenningssøknader. Høyringsuttalen går inn for å leggje eksisterande rettleiar utarbeidd av kyrkjerådet (i nemnd for gudstenesteliv) til grunn for godkjenning av stola og forankre denne gjennom vedtak i Kyrkjerådet.

Trass i at ein foreslått vedtatt rettleiar frå kyrkjerådet skal gi premissar for ei type førehandsgodkjenning, kan ein på eit område der liturgiske vurderingar er så innvevd, sjå føre seg både ulik forståing av reglane, mange tvilstilfelle – med påfølgjande usemje og oppklaring. I alle høve vil det stille krav til presisjon hjå bestillar av liturgiske klede. Om ei type førehandsgodkjenning totalt sett vil skape ei meir smidig og mindre ressurskrevjande ordning, kan det difor setjast spørsmålsteikn ved.

Sidan godkjenning av stola også er av læremessig karakter, kan ein diskutere om heller bispemøtet skulle vore godkjenningssinstans.

Høyringsuttalen går inn for å handsame godkjenninga som ei sak av «læremessig karakter», og går inn for at rettleiaren blir lagt fram for bispemøtet etter gjeldande reglar, før kyrkjerådet gjer godkjenningssvedtak.

Administrasjonen rår difor til å støtte høyringsuttalen sitt forslag om endring og forenkling av reglane.

Nytt pk. 2 i regler for bruk av liturgiske klede vil då lyde:

2.1 Kirkerådet fastsetter en veileder om symboler på stola. Stolaer skal utformes i henhold til Kirkerådets veileder. Når en stola utformes i henhold til veilederen, skal biskopen orienteres om dette. Biskopen kan etter søknad godkjenne stolaer som ikke følger veilederen.

10) Økonomiske og administrative konsekvensar

Administrasjonen deler høyringsuttalen sine vurderingar av økonomiske og administrative konsekvensar.

Med helsing

Bjørn Olaf Storhaug
stiftsdirektør

Arvid Helle
leiar kyrkjefagavd.

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Mottakarar:
Kirkerådet

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO